

Copyright © 2019 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Gençlik Araştırmaları Dergisi • Aralık 2019 • 7(Özel Sayı) • 101-115

ISSN 2147-8473

Başvuru | 01 Ağustos 2019

Kabul | 24 Ekim 2019

Dijital Ortamda Örnek Bir Gönüllülük Projesi: Türkiye'nin İhtiyaç Haritası'nda Gençlerin Görünümüne Yönelik Bir Değerlendirme

Zaliha İnci Karabacak*

Ayşe Aslı Sezgin**

Öz

Bu çalışmada, son yıllarda farklı etkenlere bağlı olarak sıkça karşılaşılan bilinçli toplum-bilinçli vatandaş kavramları çerçevesinde gönüllülük yaklaşımına ilişkin bir değerlendirme yapılmak istenmiştir. Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de özellikle teknolojik gelişmelere bağlı olarak dijital ortamda zaman ve mekân engelinden kurtulan bireyin, bu yeni ortamlarda geliştirdiği iletişim ve etkileşim, gönüllülük çalışmalarında da toplumsal anlamda memnuniyet verici gelişmeleri beraberinde getirmiştir. İhtiyaç Haritası Projesi de bu kapsamda değerlendirilebilecek, toplumsal anlamda gönüllülüğü geniş bir alana yayan önemli bir proje olarak nitelenebilir. Özellikle dijital iletişim teknolojileriyle farklı ihtiyaç sahiplerini, destekçileri ile buluşturan projenin hedef kitlesi de toplumun farklı kesimlerinden oluşmaktadır. Çalışmada, örnek olay incelemesi yöntemiyle İhtiyaç Haritası Projesi'nin gençlere yönelik gönüllü olarak gerçekleştirdiği yardımların farklı açılardan değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İhtiyaç sahibi gençler, ihtiyaç konusu olan başlıklar, bölgelere göre ihtiyaçların özellikleri, destekçiler ve destekçilerin özellikleri konusunda örnek olay yöntemiyle bir inceleme yapılmıştır. Bu inceleme neticesinde Türkiye'nin ihtiyaç haritasında gençlerin konumlarına yönelik genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gönüllülük, Çevrimiçi Gönüllülük, Gençlik, İhtiyaç Haritası.

* Doç. Dr., Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara, Türkiye, zincikarabacak@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4931-556X

** Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Bölümü, Adana, Türkiye, aaslisezgin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4557-7351

Abstract

This research aims to evaluate volunteering within the frame of concepts of conscious society-conscious citizen, which have been frequently encountered in recent years due to various factors. In Turkey, just as in the whole world, the individuals who now are freed from impediments of place and time in digital environment thanks to the technological innovations in particular, have developed new types of communication and interaction, which led to pleasing developments for volunteering on a social level. The Needs Map Project can be considered as an important project that can be evaluated within this scope and spreads volunteering more. The target audience of the project, which connects digital communication technologies with needers and supporters, includes various segments of the society. In this research, it is aimed to thoroughly evaluate the voluntary aid provided by the Needs Map Project to the youth. The youth who are in need, their needs according to the regions they live, the supporters and their characteristics will be analysed with the method of case study. As a result of this study, it was made a general assessment of youth's position in Turkey's Needs Map

Keywords: Volunteering, Technology-Supported Volunteering, Youth, Needs Map.

Giriş

Yaşadığımız yüzyılda iletişimin bu denli gelişmiş olması, dijital iletişim kavramının tartışılması, bilinçli toplum ve bu toplumun bilinçli vatandaşlarının varlığı, gönüllülük faaliyetlerinin de görünümünü ve içeriğini değiştirmiştir. Her konudan dünyanın neresinde olursa olsun, çok kısa bir süre içerisinde haberdar olan bizler elimizdeki teknolojik imkanlarla tepkilerimizi yansıtılabildiğimiz gibi gönüllü olmak istediğimiz konularda da girişimde bulunabiliyoruz. Tüm bu gelişmelere bağlı olarak çeşitlenen toplumsal sorunlar karşısında bir adım atabilmek, sesini duyurmak isteyenlere kulak verebilmek için farklı imkanlar, dijital iletişim teknolojileri yardımıyla bizlere sunulmaktadır.

Dijital iletişimi etkin şekilde kullanan gençler de bu faaliyetler de önemli birer aktör haline gelmiştir. Gönüllü olma, gönüllülük faaliyetlerine katılma konusunda çevremizden bize sunulan içerikleri takip ettiğimizde gençlerin bu konuda öncü olduğu faaliyetleri, onların katılımı ile farklı bir boyut kazanan projeleri görebiliriz. İhtiyaç Haritası da Türkiye'de dijital iletişim aracılığıyla gerçekleştirilen gönüllülük projeleri kapsamında genç bir girişim olarak dikkat çekmektedir.

Destekçileri ihtiyaç sahipleri ile buluşturan İhtiyaç Haritası, temelinde gönüllülük yaklaşımı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İhtiyaç sahiplerine gönüllü olarak destek olanlar bu faaliyetlerdeki önemli bir rolü üstlenmektedir. Türkiye'nin her geçen gün gönüllülük konusundaki faaliyetleri geliştirme konusunda önemli adımlar attığı gözlenmektedir. Bu

faaliyetlerin dijital iletişim teknolojileriyle de uyumlu bir şekilde sürdürülmesi, Türkiye'nin bu konudaki faaliyetlere verdiği önemi göstermektedir. Bu çalışmada da örnek olay olarak seçilen İhtiyaç Haritası gönüllülük projesi farklı iki yönü ile dikkat çekmektedir. Çalışmanın temel sorunsalı olarak, son yıllarda dijital teknolojilerin kullanımı ile gerçekleştirilen gönüllülük projelerinin etkinliğinin değerlendirilmesi merkeze alınmıştır. Bu çerçevede, özellikle gençlerin sıkça kullandığı dijital ortamların onların gönüllülük projelerine katılmaları noktasındaki etkinliği incelenmek istenmiştir. Gençlik, gönüllülük ve dijital teknolojilerin arasındaki ilişkinin bir örnek üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Örnek olay yöntemi vasıtasıyla bu ilişkiye dair bulgular betimlenerek, araştırmamızın sınırları çizilmiştir.

Gençlerin gönüllülük faaliyetlerini aktarırken, diğer taraftan da bu gönüllü girişimlerin hedef kitlesi içerisindeki gençlerin konuları hakkında bilgi vermektedir. Bu kapsamda çalışmada Türkiye'de gönüllülük ve gençler başlığı altında dünyada çevrimiçi gönüllülüğü genel görünümüne ilişkin bilgiler paylaşıldıktan sonra özellikle günümüzün gönüllülük faaliyetlerinde önemli bir rol üstelenerek bu faaliyetlerin içeriğinde de önemli değişimler yaşanmasını sağlayan dijital iletişim ortamlarında gönüllülük faaliyetlerine ilişkin bilgiler paylaşılmıştır.

Türkiye'de Gönüllülük ve Gençler

Birleşmiş Milletler Gönüllüleri'nin (UNV) 2018 Dünya Gönüllülük Raporu'nda, Gönüllük politikalarının ve mevzuatının küresel kapsamı bağlamında Türkiye, 2008'den bu yana gönüllülüğe özgü veya ilişkin politikalar, mevzuatlar veya diğer tedbirleri getirmiş veya güncellemiş dünya çapındaki 68 ülke arasında yer almaktadır (UNV, 2018). Dünyada popüler olan çevrimiçi gönüllülük konusunda uluslararası nitelikte farklı alanlarda faaliyet gösteren örnek uygulamalar geniş bir yelpazeyi oluşturmaktadır. Örneğin, Uluslararası İletişim Gönüllüleri" (ICVolunteers), gönüllülük esasına dayalı olarak ulusal ve uluslararası düzeyde iletişim, dil, iletişim teknolojileri gibi konularda proje ve konferanslar düzenlemek için beşeri, sosyal, çevresel ve tıbbi alanlardaki kuruluşlarla işbirliği yapan, gönüllülük aracılığıyla bireysel ve mesleki seviyede gelişime olanak sağlamayı, sosyal ve eğitim nitelikli programların uygulanmasına yönelik ortaklıkları desteklemeyi amaçlayan kar amacı gütmeyen bir organizasyon niteliğindedir (<http://cyber.icvolunteers.org>). "Birleşmiş Milletler Çevrimiçi Gönüllüler" (UN Volunteers Online), "Evden Yardım" (Help from Home-Hem çevrimiçi hem de bilgisayarsız evden yapılabilecek gönüllülük faaliyetleri), "İyilik İçin Hacking" (Random Hacks of Kindness) (yazılımcılar ve tasarımcılar için çevrimiçi gönüllülük), AB Yardım Gönüllüleri (EU Aid Volunteers) çevrimiçi gönüllülük konusunda sıralanabilecek önemli platformlar arasındadır (https://europa.eu/youth/fr/article/45/29449_en). Uluslararası alanyazında da çevrimiçi gönüllülüğü; çevrimiçi gönüllü laboratuvarları (Strange, Enos, Hill ve Lakeman, 2019), dil öğrenimi (Comas-Quinn, 2019), sosyalleşme (Farzan, Kraut, Pal ve Konstan, 2012), sosyal ağ siteleri (Farrow ve Yuan, 2011), kriz zamanları (Starbird ve Palen, 2011), wiki projeleri (Chen, Ren, Riedl, 2010), informal iletişim (Fussell ve Setlock, 2003) vb. farklı bağlamlarda değerlendiren çeşitli çalışmalar bulunmaktadır.

Türkiye’de gönüllülük alanındaki faaliyetlerin ve aktörlerin temsilinde kurumsal açıdan Ulusal Gönüllülük Komitesi önem taşımaktadır. Toplam 321 üyesi bulunan Ulusal Gönüllülük Komitesi 2013 Yılı Mayıs ayında kurulan; gönüllülüğün tanınmasını, güçlendirilmesini, yaygınlaştırılmasını destekleyen aktörlerin işbirliğini sağlayan stratejik bir danışma organıdır (UGK, 2019). Dijital çağda gönüllülüğe ilişkin dijital platformlarda buluşabilmek büyük önem taşımaktadır. Örneğin ülkemiz ölçeğinde günümüzde 100.000’in üzerinde gönüllü, 1.500’den fazla kurumu ve 14.000 Gönüllülük ilanını kapsayan ve Türkiye’nin en büyük Gönüllülük hareketi olarak nitelenen IOS, Android, Web platformları olan “Genç Gönüllüler” in artık E-Devlet Entegrasyonu ile daha kurumsal ve günlük yedekleme sistemi ile de daha güvenli hale geldiği vurgulanmaktadır (Apphic, 2019). Dünyada popüler olan online gönüllülük sisteminin Türkiye’de ilk kez Akdeniz Gençlik Derneği tarafından hayata geçirildiği görülmektedir (Sivil Alan, 2019). 2-3 Mayıs 2019 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilen “Sivil Düşün Forumu” kapsamında Akdeniz Gençlik Derneği tarafından online gönüllülük sistemine ilişkin bir atölye çalışması gerçekleştirilerek, sivil toplum örgütleriyle dijital iletişim araçları ile örgütlenme faaliyetlerinin nasıl sürdürülebilecekleri ve gönüllüleri ile dijital iletişim araçlarıyla nasıl iletişim kurabilecekleri konusunda tartışmalar gerçekleştirilmiştir (Sivil Düşün Forumu, 2019).

Uluslararası Vakıfların Türkiye temsilciliklerinin de gençlere gönüllülük konusunda çeşitli çağrılarını bulunmaktadır. Örneğin, Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) Türkiye’nin Gönüllü Programı Duyurusu kapsamında tam zamanlı gönüllü olarak çalışacak “Genç Panda” ilanı güncel örneklerden biridir (WWF, 2019). Türkiye’de gençler için gönüllülük fırsatları sunan bir program da “Avrupa Gönüllülük Hizmeti”dir. 2004 yılından itibaren Türkiye’de AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı-Ulusal Ajans tarafından Gençlik Programı kapsamında yürütülen Avrupa Gönüllü Hizmeti, 18-30 yaş arasındaki gençlere kendi ikamet ettikleri ülke haricindeki bir ülkede 12 aya varan sürelerde gönüllü olarak çalışma imkânı sağlamaktadır (Demirel, 2013).

Gençlik ve Gönüllülük çerçevesinde ülkemizde çeşitli etkinlikler de düzenlenmektedir. Örneğin, İstanbul Aydın Üniversitesi, Avrasya Üniversiteler Birliği, Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve Kalkınma Vakfı (IBC) ve Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (UNV) iş birliği ile 6 Mayıs 2014’te düzenlenen ve gençlerin gönüllü faaliyetlere katılımını teşvik etmek ve gönüllülük alanındaki deneyimlerini, beklentilerini anlamak amacı güden “Gençlik ve Gönüllülük Zirvesi” bunlardan biridir (İstanbul Aydın Üniversitesi Etkinlik Portalı, 2014).

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Araştırma Merkezi ve Sosyal Sorumluluk Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde gerçekleştirilen Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu tarafından desteklenen “Gönüllülük Akademisi ve Gönüllülük Eğitimleri Projesi” kapsamında yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Gönüllülük Algıları, Deneyimleri ve Eğilimleri:

1 AB EGM Türkiye Ulusal Ajansı, AÇEV Anne Çocuk Eğitim Vakfı, AYDER Alternatif Yaşam Derneği, BKD Bilim Kahramanları Derneği, C@RMA Care Move Act, DEM Deneysel Eğitim Merkezi, FYF Fikret Yüksel Vakfı, GENÇ-TUR, GSM Gençlik Servisleri Merkezi, HABİTAT Derneği, IBC Uluslararası Mavi Hilal, İhtiyaç Haritası, İla Int Labour Association, Kaçuv Kanserli Çocuklara Umut Vakfı, Kifder Kistik Fibrozis Derneği, MAG Mahalle Afet Gönüllüleri Vakfı, MAYA VAKFI, ÖÖT Özel Olimpiyatlar Türkiye, ÖSGD Özel Sektör Gönüllüleri Derneği, SOSYALBEN Vakfı, SİM Sosyal İnovasyon Merkezi, TEGV Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, TEMA Vakfı, KSS Türkiye, TOÇEV Tuvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfı, TOG Toplum Gönüllüleri Vakfı, TURMEPA Deniz Temiz Derneği, TÜSEV Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı, UNV The United Nations Volunteers (UGK, 2019).

İstanbul Üniversitesi Örneği” araştırmasının sonuç kısmında Şentürk ve Turan’ın (2016) üniversitelerde gönüllülüğün yaygınlaşabilmesi için sundukları öneriler arasında; gençlerin gönüllülükle ilgili haberleri takip edebilmesi için sosyal medya ile entegre olabilecek bir gönüllülük platformu oluşturmanın önemli olduğu, üniversite gönüllülüğünü yaygınlaşması için öğrencilere alan açmanın gerekli olduğu, gönüllülüğün yaygınlaşmasında ve gerçekleşmesinde akran gönüllülüğü, grup çalışması ve birlikte iş başarmanın önemli olduğu, üniversite öğrencilerinin gönüllülük faaliyetlerinin ödüllendirilmesi gerekliliğine vurgu yaparken, bu ödüllendirme için maddi olanaklar sağlamak yerine Üniversitenin web sayfası, sosyal medya mecraları, gazetesi, radyosu vb. alanlarında öğrencilerin ve gönüllülük faaliyetlerinin duyurulması ve diğer öğrencilerle paylaşılmasının önemi ön plana çıkan maddeler arasında yer almaktadır.

2018 yılında yapılan Türkiye'nin Gençleri araştırmasında, herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olduğunu belirten gençlere hangi STK'lara üye oldukları sorulduğunda; STK olmayan kurumların da cevaplar arasında yer alması, gençlerin STK'lar konusunda daha çok bilgilendirilmeye ihtiyacı olduğunu gösterirken, nitel araştırma sonuçları doğrultusunda çalışmaları beğenilen başlıca STK'lar; KIZILAY, LÖSEV, TEMA ve TÜGVA olarak sıralanmakla birlikte genel olarak beğendiği veya takdir ettiği herhangi bir STK olmadığını ifade eden gençlerin sayısı çoğunluğu oluşturmaktadır. Üye gençlerin STK'larda üstlendikleri öncelikli görevler ise; ağaç dikim, kan bağıışı için kan toplama, lise yönetim koordinatörlüğü şeklinde sıralanmaktadır. Gençlerin STK'lardan temel beklentileri ise; “Gençlere sahip çıkmaları”, “Topluma hizmet etmeleri”, “Ailelere ve gençlere maddi ve manevi destekte bulunmaları” ve “Aktif olmaları” olarak belirtilmektedir (TGSP, 2018).

TÜSEV Atölye'nin Gönüllük ve Yasal Mevzuat konusundaki Bilgi Notunda Türkiye'de gönüllülükle ilgili ve STK'lar ile gönüllüler arasındaki ilişkileri düzenleyen herhangi bir özel düzenleme olmadığı, bazı STK'ların kendi gönüllülük politikalarını geliştirdikleri vurgusu yapıldığı görülmektedir (TÜSEV Atölye, 2015). 25-26 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen “Sivil Toplumda Gönüllülük” temalı 2.Sivil Toplum Forumu'nda (Sivil Düşün, 2018), Ulusal Gönüllülük Komitesi'nin Türkiye özelinde gönüllülüğün tanımlanması, güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla hazırladığı raporun sunumunda gönüllük teması: “durdur”, “koru” ve “geliştir” olmak üzere 3 başlık altında ele alınmıştır. Raporda gönüllüyü koruyan yasal mevzuatın olmaması vurgusu ön plana çıkmaktadır (Bianet, 2018).

Habitat Derneği tarafından 2017 yılında ilki yayınlanan “Türkiye’de Gençlerin İyi Olma Hali Raporu”nun saha araştırması bulguları gençlerin gönüllülük oranının mevcut verilerle karşılaştırıldığında artış göstermediği ve %5 seviyesinde olduğunu göstermektedir (Erdoğan, 2017). Habitat Derneği tarafından 2019 yılında yapılan yeni bir araştırma sonucunda “Türkiye’de Gençlerin İyi Olma Hali Raporu 2” yayınlanmıştır. Bu çalışmada “Herhangi bir ücret almadan gönüllü bir işte veya bir sivil toplum kuruluşunda hiç çalıştınız mı?” sorusuna gençlerin sadece %6’sı böyle bir gönüllü faaliyette bulunduğunu, %95’i ise geçmişinde böyle bir deneyim olmadığını belirterek yanıtlamıştır. Geçmişte gönüllü faaliyette bulunan gençlere bir dizi zorluk yaşayıp yaşamadıkları sorulduğunda; zaman bulmakta zorlanmış olmak (%41), yaptıkları masrafları karşılamakta zorlanmış olmak (%38), kuruma ulaşmakta zorlanmak ve ailesi/arkadaşları tarafından onaylanmamak (%24) şeklinde zorlukların sıralandığı görülmektedir. Dolayısıyla gönüllü gençlerin önündeki

en büyük engelin zaman olarak ifade edilmektedir. Gönüllülük yapmamış olan gençlere bu davranışlarının nedenleri sorulduğunda; gönüllülük için zamanları olmaması (%65), ilgilenmemek (%55), gönüllülük için parası olmaması (%43), sivil toplum örgütlerine nasıl erişeceğini bilmemek (%33), gönüllü olmayı isteyeceği bir sivil toplum örgütü olmaması (%31), ailesinin/arkadaşlarının izin vermeyeceği (%25) gibi nedenler sıralanmaktadır (Habitat, 2019). Habitat yayınlanan rapor gençlerin gönüllülükleri bağlamında 2017'den (%5) 2019'a (%6) uzanan süreçte ciddi bir artış olmadığı gözlenmektedir.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Türkiye'de Gönüllülük Yılı olarak kabul edilen 2019 yılı için hazırlanan Gönüllülük Yılı Strateji Belgesi düzenleme aşamasında odak noktasını oluşturan konu başlıkları: Gönüllülük kültürünün güçlendirilmesi, teknolojinin daha etkin kullanımı, daha etkili düzenleme ve risk yönetimi, gönüllü yönetiminin güçlendirilmesi ve eğitimin artırılması, kurumlararası ilişkilerin güçlendirilmesi, gönüllüğün tanınması ve değerlendirilmesi, şeklinde sıralanmaktadır (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2019).

Türkiye'de gönüllülük ve gençlik ilişkisi yukarıda sıralanan çeşitli raporlar ve istatistikler bağlamında değerlendirildiğinde ülkemizdeki gençlerin gönüllülük konusunda önlerinde uzun bir mesafe olduğu görülmektedir. Ülkemizde yapılan araştırmalar, etkinlikler, teknolojik yatırımlar, farkındalık çalışmaları, ulusal ve uluslararası iş birlikleri bu bağlamda büyük önem taşımaktadır.

Teknoloji-Gönüllülük İlişkisi Kapsamında Dijital Ortamda Çevrimiçi Gönüllülük

Bugün, toplumsal yaşama dair her alanda etkisini gösteren, gündelik yaşamın pratikleri içerisinde vazgeçilmez bir konuma sahip olan teknolojik unsurlar, gönüllülük kavramına da farklı bir çerçeveden bakılmasına yardımcı olmaktadır. Gönüllü birey, teknolojinin desteğiyle bu bağlamdaki girişimlerine uygun platformlar bulabilmekte yine aynı şekilde gönüllülük çalışmalarını yönlendirebileceği hedef grubundan haberdar olup, onlarla iletişim kurabilmektedir. İnternetin gönüllülük çalışmalarındaki etkin rolü, sosyal medya platformlarının etkileşimli yapısının kullanılması, teknoloji-gönüllülük ilişkisi kapsamında değerlendirilmesi gereken önemli bir başlıktır. Zaman ve mekân sınırlarını ortadan kaldıran bu durum, 21. yüzyıl insanına gönüllü olma konusunda pek çok farklı kanalın yolunu açmaktadır. Bunun yanı sıra gönüllülük çalışmalarının dijital ortamda kurumsal bir yapıya kavuşması, daha geniş bir alanda daha çok gönüllünün desteğinin sağlanması, kısaca gönüllü seslerin duyurulması konusunda teknolojinin sunduğu imkanların varlığı oldukça önemlidir. Özellikle yaşadığımız yüzyılın genç kuşağının teknoloji ile olan ilişkisi de dikkate alındığında tüm bu ortamların gençler tarafından daha yoğun kullanıldığı, gönüllülük konusunda onlara ilham verecek ayrıntıların, gençlik-gönüllülük-teknoloji ilişkisini ön plana çıkarttığı gözlenmektedir.

Toplumsal sorunlardan haberdar olmaya başlayan birey kadın, çocuk, gençlik, doğal afetler, yaşlılık, yoksulluk, engellilik gibi birçok farklı konuda gönüllü faaliyetler gerçekleştirebilmektedir. Sivil toplum örgütlerinin başı çektiği gönüllülük faaliyetlerinde artık özel sektörün de aktif rol oynamaya başladığı gözlenmektedir. Bunların dışında yine teknolojinin desteğiyle gözlenen önemli bir gelişme de bireylerin sadece kurumsal yapılanmalar çatısı altında değil, bireysel olarak da gönüllülük faaliyetlerini

gerçekleştirebilmeleridir. Eğitimden sağlığa farklı toplumsal sorunlar konusunda bireysel girişimlerin, grup inisiyatiflerinin gönüllülük faaliyetlerini gerçekleştirdikleri gözlenmektedir (Özçağdaş, 2013). Kesgin (2016:130), Türkiye'deki gönüllülük konusunda yapılacak yeni çalışmalarda gönüllülüğün disiplinler arası ayrı bir alan olarak ele alıp değerlendirmenin daha faydalı olacağını belirtmektedir.

Toplumsal anlamda sorun olarak değerlendirilen herhangi bir konuda, kurumsal bir yapı altında olmaya gerek duymadan bireyler, akıllı telefonlar aracılığıyla dahi hızla sanal ortamda örgütlenerek, erişilmesi güç noktalara destekte bulunabilmektedir. Teknoloji destekli olarak gerçekleştirilen ve "çevrimiçi gönüllülük" de denilen bu model farklı içeriklerle uygulanabilmektedir. Toplumsal sorunları görünür kılmayı amaçlayan bu uygulamalar, benzer konulara duyarlılık gösteren bireyleri de bir araya getirebilmektedir (Özçağdaş, 2013). Gönüllülüğe farklı bir içerik sunarak, bu faaliyetlerin artmasına imkân tanıyan teknolojik gelişmeler, çevrimiçi gönüllülük kapsamında mobil iletişim tekniklerinin kullanıldığı mikro gönüllülük faaliyetlerini de desteklemektedir (Balaban ve İnce, 2015).

Bireysel anlamda, herhangi bir kurumsal yapıya ihtiyaç duymadan gönüllülük faaliyetlerine katılma imkânı bulan insanlar, ayrıca bu gönüllülük faaliyetlerini sadece ulusal düzeyde sınırlı tutmamaktadır. Küresel düzeydeki birçok olaydan haberdar olduğumuz günümüzde, mobil iletişim teknolojilerinin kullanımıyla da gönüllülük faaliyetlerinde "çevrimiçi gönüllülük, mikro gönüllülük" gibi kavramlar sıkça karşımıza çıkmaktadır. Mobil teknolojilere erişmek gönüllüler için farklı fırsatlar yaratmaktadır. Cep telefonu kullanımının her geçen gün artması başta kısa mesaj servisleri aracılığıyla olmak üzere, gönüllülük faaliyetlerini mikro düzeye indirmiştir. Yine aynı şekilde internetin kullanımı, zamanını ve yeteneklerini kullanarak, herhangi bir maddi çıkar olmadan toplum yararına hizmet sunan çevrimiçi gönüllülerin sayısını da arttırmıştır (Birleşmiş Milletler Gönüllüleri, 2011). Tamamıyla ya da kısmen, internet ya da internet bağlantısı bulunan araçların kullanımıyla gerçekleştirilen gönüllülük faaliyetleri verilen bir diğer isim de "sanal gönüllülük" olarak karşımıza çıkmaktadır (Cravens ve Ellis, 2014)

Ancak teknolojiye erişim noktasında yaşanan eşitsizliği, dijital uçurum ve dijital bölünme başlıkları altında dikkate almak gerekmektedir. Yaşanan bu eşitsizliğin gönüllülük faaliyetleri çerçevesinde gerçekleşmesi sonuçların daha geniş çaplı değerlendirilmesine neden olmaktadır. Teknolojiye erişimdeki eşitsizlik aynı zamanda gönüllülük faaliyetlerine erişimi de sınırlandırabilmektedir. Teknoloji aracılığı ile gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında birtakım olumsuzlukları işaret eden diğer kavramlar içerisinde kliktivizm (clicktivism) ve slaktivizm (slacktivism) kavramlarından da gönüllülük, aktivizm konuları ile ilişkileri kapsamında kısaca bahsetmek doğru olacaktır.

Toplumsal anlamda duyarlı olunması gereken olaylara herhangi fiziksel bir aktivite olmaksızın, bulunduğu noktadan, klavye yardımıyla katılma, bu olaylara yönelik tepkiyi bu şekilde gösterme olarak yorumlanan kliktivizm, son yıllarda birçok çalışmaya² da

2 Clicktivism: A systematic heuristic (Halupka, 2014); online political mobilization from the advocacy group's perspective: Looking beyond clicktivism (Karpf, 2010); Child soldiers and clicktivism: Justice, myths, and prevention (Drumbl, 2012); Slactivism-slaktivism & clicktivism-kliktivism nedir? (Tarhan, 2013); Dijital aktivizmin bir türü olarak Hacktivism ve "Redhack" (Yegen, 2014).

konu olmaya başlamıştır. Çoğunlukla olumsuz bir değerlendirme ile açıklanan kliklizizm, dijital ortamdaki aktivizmin etkililiğini de tartışmaya açmıştır. Aynı şekilde yeni bir tartışma konusu olarak slaktivizm de dijital aktivizmdeki tembelliğe vurgu yapmaktadır. Çevrimiçi ortamlarda savunulan, tepki gösterilen konular hakkında özellikle sosyal medyada yapılan eylemler (profil fotoğrafını değiştirme, paylaşım ve yorum yapma gibi) bu tembellik kapsamında değerlendirilmektedir (Yılmaz vd., 2016).

Çalışmanın konusu kapsamında internet teknolojileri yardımıyla gerçekleştirilen gönüllülük faaliyetlerinin Türkiye'deki genel görünümüne bakıldığında ise daha önceki bölümde de aktarıldığı gibi birbirinden farklı grupların, sivil toplum kuruluşlarının, gönüllülük faaliyetleri dikkat çekmektedir. Bu konuda Türkiye'de her geçen gün artan internet ve mobil iletişim teknolojilerinin kullanımının da etkisi olduğu düşünülebilir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2018 yılında yapılan Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre Türkiye'de her 10 haneden 8'i internet erişimine sahiptir. 2018 yılı Nisan ayındaki verilere göre hanelerin %83,8'i internet erişimine sahiptir. Bu oran 2017 yılında %80,7 olarak tespit edilmiştir (TÜİK, 2018). Konuyla ilgili diğer bir istatistiki veri de We are Social ve Hootsuit tarafından ülkeler özelinde her yıl hazırlanan Türkiye raporunda yer almaktadır. Rapora göre Türkiye'de 2019 yılında yetişkinlerin %98'i cep telefonu kullanmaktadır; bunların %77'si ise akıllı telefon olma özelliğine sahiptir. Aynı raporun sonuçlarına göre Türkiye'de 52 milyon insan sosyal medya kullanıcısıdır (Digital in 2019, 2019).

Yukarıdaki veriler ışığında, küreselleşmenin her geçen gün etkisini hissettirmesiyle ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamını kuşatmasıyla, Türkiye'de gündelik yaşamın her alanında olduğu gibi gönüllülük faaliyetlerinin oluşumu ve bu faaliyetlere erişim-katılım noktasında dikkat çeken çalışmaların varlığından söz edebiliriz. Teknoloji ile desteklenmiş örnek bir gönüllülük projesi olan İhtiyaç Haritası da bu kapsamda değerlendirilmesi gereken önemli bir girişim olarak dikkat çekmektedir.

Dijital Ortamda Örnek Bir Gönüllük Projesi: İhtiyaç Haritası

“Sosyal Platform Kooperatifi”³ olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü'nün onayı ile faaliyetlerini, dijital ortamda sürdüren İhtiyaç Haritası, farklı kategoriler altındaki ihtiyaçların, toplumsal sorumluluk yaklaşımı ile karşılanması amacıyla kurulmuştur. Bireyleri ve kurumları ihtiyaçların karşılanması konusunda bir araya getiren bu oluşum, kâr amacı gütmemektedir. İhtiyaç sahiplerini destek verenlerle bir araya getirirken temel olarak “ihtiyaç gir, destek ol, gönüllü ol” başlıklarını kullanmaktadır. Çevrimiçi bir platform olan İhtiyaç Haritası'na Türkiye'nin her yerinden erişmek mümkündür (İhtiyaç Haritası, 2019).

“İhtiyaç gir” başlığı altında, ihtiyaç sahipleri, ihtiyaç duydukları konuya göre bilgi girişi gerçekleştirirken, “destek ol” başlığı altında da yine konulara göre destek olunmak istenen durumlar ayrıntıları ile belirtilmektedir. “Gönüllü ol” başlığı altında ise İhtiyaç Haritası'nda

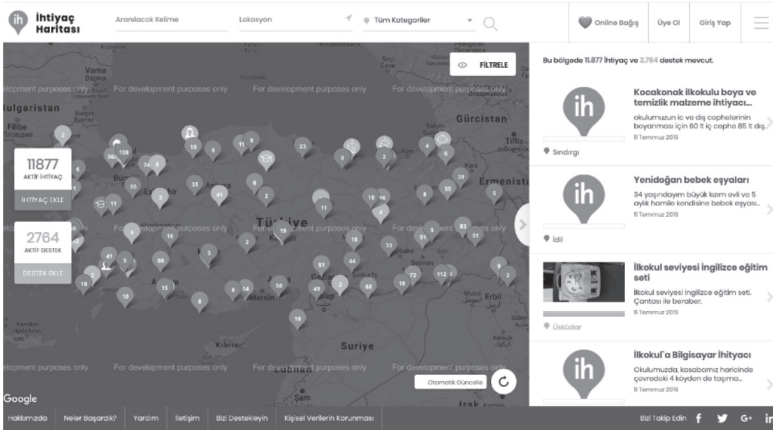
³ İnternet ile gelişen yeni bir kooperatif türüdür. Farklı etik ve finansal bir mantığa sahip olan bu yeni model dijital ekonominin imkanlarından faydalanıyor. Giderek gelişen bir uluslararası hareket olan platform kooperatifçiliği, insan merkezli bir yaklaşımı benimsemektedir (Türkiye Milli Kooperatifler Birliği, 2018).

yer alan projelerde gönüllü olmak isteyenlerin dahil olduğu bölüm yer almaktadır (İhtiyaç Haritası, 2019).

İhtiyaç Haritası amacını, Türkiye'de vatandaşların da katılımı ile mikro düzeydeki (kent, mahalle) ihtiyaç konularını, ihtiyaç sahiplerini belirlemek, sistematik bir şekilde bu ihtiyaçların karşılanması için destek olmak isteyenleri, gönüllüleri bilgilendirmek şeklinde tanımlamaktadır. Türkiye'nin farklı bölgelerinden gönüllülerin aktif olarak görev aldığı platformda nakit akışına izin verilmemektedir (İhtiyaç Haritası, 2019).

İhtiyaç Haritasında toplam 22 kategori altında ihtiyaçlar gruplandırılmış ve gönüllü olarak destek olmak isteyenler için her bir kategori altında, ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaç duydukları konular aktarılmıştır. Bu kategoriler "eğitim, sağlık, ulaşım, barınma, su, elektrik, ısınma, genç, kadın, engelli, göçmen, çocuk, spor, emekli, yaşlı, müzik, kültür-sanat, hayvan, teknoloji, çevre, tarım, giyim-kıyafet" şeklindedir (İhtiyaç Haritası, 2019).

Şekil 1. İhtiyaç Haritası Genel Görünüm

Kaynak: www.ihtiyacharitasi.org

Şekil 1'de aktarıldığı şekilde İhtiyaç Haritası, ihtiyaç sahiplerinin konulara göre belirttikleri ihtiyaçlarının ayrıntılarını (lokasyon, konu, aranacak kelime) arama seçeneği ile destekçilerin ve gönüllülerin bilgisine sunmaktadır. Türkiye haritası üzerindeki, ihtiyaç konularına göre farklı renklerle etiketlenen ihtiyaçların haritanın sağ tarafında yer alan pencerede ayrıntıları paylaşılmaktadır. Bu çalışmada da arama kategorisindeki "genç" konu başlığı altındaki ihtiyaç sahibi gençler, ihtiyaç konusu olan başlıklar, bölgelere göre ihtiyaçların özellikleri, destekçiler ve destekçilerin özellikleri konusunda örnek olay yöntemiyle bir inceleme yapılmıştır.

Araştırma Verilerinin Analizi

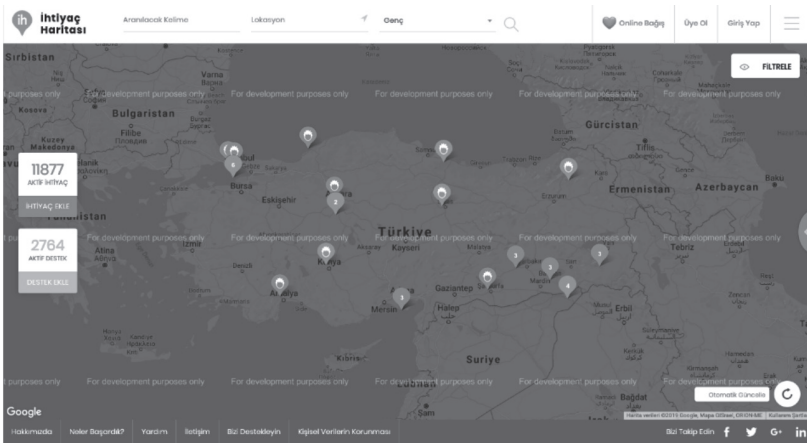
Bu çalışmada Türkiye'de gönüllülük faaliyetlerini temsil eden Ulusal Gönüllülük Komitesinin 32 üyesi arasından dijital iletişim olanaklarını aktif olarak kullanan "İhtiyaç Haritası" örnek olay incelemesi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Belirli bir olguya ilişkin ayrıntılı betimleme yapma amacıyla kullanılan örnek olay tarama modellerinde genel tarama modellerinin tersine daha sınırlı bir örneklem ve daha dar tanımlanmış bir olgu üzerine derinlikli çalışma yapılmaktadır (Şimşek, 2012, s.93). Örnek olay yöntemi, araştırmacıların bireysel yaşam döngüleri, örgütsel ve yönetsel süreçler, muhit değişikliği, uluslararası ilişkiler ve sanayilerin olgunlaşması gibi gerçek yaşam kesitlerinin bütüncül ve anlamlı özelliklerini korumasına imkân tanır (Yin, 2003). Örnek olay, araştırmaya sınır çizen bir çerçeve niteliğindedir. Başka bir ifadeyle örnek olay projektör ışınının sonunu temsil etmektedir. Bu ışık huzmesi içinde konu incelenir. Her çalışmanın bir sınırı olduğu gibi ışık ışınının sonunun da bir sınırı vardır (Thomas, 2015, s.21). Örnek olay taramaları çoğunlukla nitel araştırmalar olup, istatistiksel çözümlenmelere olanak tanımamaktadır. Toplanan bilgiler sadece inceleme konusu ünite için geçerlilik gösterip genelleme amacı taşımamaktadır. Ancak incelenen örnek olay sayısının artması ile genellenebilirlik mümkün olabilir (Karasar, 2004, s.86-87). Bu kapsamda çalışmaya konu olan “İhtiyaç Haritası” gönüllülük faaliyeti örnek olay olarak belirlenmiş ve bu haritadaki gençlerin konumları daha ayrıntılı bir şekilde incelenerek, Türkiye’deki ihtiyaç sahibi gençler ile bu ihtiyaç sahiplerine destek olan gönüllüler hakkında genel bir değerlendirme yapılmak istenmiştir.

İhtiyaç Haritası’nda Gençler: İhtiyaç Sahipleri ve Destekçiler

Çalışmada örnek olay olarak seçilen İhtiyaç Haritası projesi kapsamında öncelikle, “genç” konu seçeneğinde destekçiler, ihtiyaç sahipleri ve gönüllüler kategorilerinde bir arama gerçekleştirilmiştir. Aramanın gerçekleştirildiği tarihte öncelikle Türkiye haritası üzerindeki genel görünüm paylaşılmış (Şekil 2) ardından da ihtiyaçların, destekçilerin ve gönüllüler hakkındaki değerlendirme tablolar aracılığıyla aktarılmıştır. Çalışmada bu tablolar aracılığıyla “Türkiye’de ihtiyaç sahibi gençler hangi bölgelerde yoğun olarak yaşamaktadır; bu gençlerin ihtiyaçları nelerdir, bu ihtiyaçlar için destekçiler var mıdır; gönüllüler hangi konularda gençlere yardımcı olmak istemektedir?” sorularına cevap aranmak istenmiştir.

Şekil 2. İhtiyaç Haritası’nda “Genç” Konusu Kapsamında Genel Görünüm

Kaynak: www.ihtiyacharitasi.org

Genel ihtiyaç haritası görünümüne kıyasla, “genç” konusu kapsamında yapılan arama neticesindeki görünümde ihtiyaçların az olduğu görülmektedir. Arama neticesinde, Temmuz 2019 itibarıyla Türkiye’de “genç” konu başlığı altında 18 ihtiyaç, 1 destek ve 1 gönüllü olduğu tespit edilmiştir. İhtiyaçların çoğunlukla Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde yoğunlaştığı gözlenmektedir. Bu bölgelerde özellikle Diyarbakır-Ergani, Şırnak-İdil, Van-Gevaş, Elâzığ ve Batman’dan ihtiyaç sahibi gençler İhtiyaç Haritası’na bilgilerini bırakmıştır. İhtiyaç kategorileri olarak da giyim-kıyafet, teknoloji, kitap-kırtasiye, mobilya ve diğer kategorilerinde ihtiyaçların belirtildiği gözlenmiştir.

Tablo 1. İhtiyaç Haritası-İhtiyaçlar

Bölge	İhtiyaç Kategorisi	Cinsiyet
İstanbul-Maltepe	Giyim-kıyafet	Erkek
Diyarbakır-Ergani	Giyim-ayakkabı	Erkek
Diyarbakır-Ergani	Teknoloji	Erkek
Van-Gevaş	Teknoloji	Erkek
Diyarbakır-Ergani	Giyim-ayakkabı	Kadın
Van-Gevaş	Diğer-bavul	Erkek
Antalya-Kepez	Giyim-kıyafet	Kadın
Zonguldak-Kilimli	Mobilya	Kadın
Adana-Seyhan	Giyim-kıyafet	Kadın
Elâzığ	Giyim-kıyafet	Erkek
Mersin-Erdemli	Giyim-kıyafet	Erkek
Şırnak-İdil	Giyim-kıyafet	Kadın
Adana-Seyhan	Giyim-kıyafet	Erkek
Balıkesir-İvrindi	Giyim-ayakkabı	Erkek
Şırnak-Cizre	Giyim-kıyafet	Kadın
Batman	Giyim-kıyafet	Erkek
Şırnak-İdil	Giyim-kıyafet	Kadın
İstanbul-Esenyurt	Mobilya	Kadın

İhtiyaç Haritası’nda genç kategorisinde, ihtiyaçlar başlığı altında, Temmuz 2019 itibarıyla, 18 adet ihtiyaç talebi olduğu görülmüştür (Tablo 1). Bu ihtiyaçların özellikle Doğu bölgelerden yapılmış olması, ihtiyaç sahibi gençlerin çoğunluğunun erkeklerden oluşması dikkat çekicidir. Spor ayakkabı ve giyim-kıyafet konusundaki ihtiyaçların belirtildiği kategoride, ihtiyaç sahibi gençler genellikle öğrenci olduklarını ve kıyafete ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bazı ihtiyaç taleplerinde, kendileriyle birlikte küçük kardeşleri için de ihtiyaç talebinde bulunmuşlardır.

“İki kardeş üniversite sınavına hazırlanacağız babamın ikimizi birden dershaneye gönderme imkânı yok ben evde hazırlanacağım bu nedenle dersleri dinleyebileceğim tablete ve yks sayısal kitaplarına ihtiyacım var yardım ederseniz çok mutlu olurum. Şimdiden teşekkür ederim.”

“Lütfen yardımcı olun babam çalışmıyor kız kardeşim okuyor ben maddi sıkıntıdan dolayı okulu bıraktım yardımcı olursanız çok seviniriz.”

Gençler, küresel bir sorun olarak görülen işsizlikten en çok etkilenen gruptur. Türkiye, sahip olduğu genç nüfusu ile dikkat çekerken diğer tarafta işsizlik sorunuyla da mücadele etmektedir. Makro (ekonomik durgunluk, krizler, toplam talep yetersizliği, demografik faktörler gibi) ve mikro (tecrübe eksikliği, engellilik, gençlerin çalışma eğilimleri gibi) düzeydeki birçok farklı etkenden dolayı gençler işsizlikle mücadele etmektedir (Taş ve Bilen, 2014). Türkiye’de işsizlik önemli bir toplumsal sorun iken işsizliğin yanı sıra genç işsizlik ve eğitilmiş işsizlik de sıkça tartışılan önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Genç kategorisi altındaki 15-24 yaş arasındaki bireyler, işgücü piyasasındaki problemlerden en çok etkilenen grubu oluşturmaktadır (Çondur ve Bölükbaş, 2014). Tablo 1’de belirtilen ve Temmuz 2019 itibarıyla genç kategorisi altında Türkiye’deki ihtiyaç sahiplerinin yer aldığı bilgiler incelendiğinde işsizlik ve beraberinde yaşanan problemler de tespit edilebilmektedir.

Tablo 1’de dikkat çeken bir diğer nokta da genç kadınların ihtiyaç taleplerinde, hane halkının geneline ilgilendiren ihtiyaçlara odaklanmış olmalarıdır. Evdeki eksiklikler üzerine ihtiyaçlarını belirten kadınlar genellikle mobilya talebinde bulunmuşlardır. Özellikle kırsal kesimde yoksullukla da mücadele etmek zorunda kalan kadınlar evin ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda da önemli rol üstlenmişlerdir.

“2 adet baza ihtiyacım var çocuklarım için...”

“Evimizde özellikle yatak odamızda rutubet bulunması nedeniyle kendi yatak odamızdaki çoğu eşyamız kullanılamaz duruma geldi atmak zorunda kaldık çift kişilik mümkünse sandıklı temiz baza ve yatak ya da komple yatak odası takımı paylaşmak isteyenlerin desteğini bekliyoruz”

Burada dikkat çeken bir diğer ayrıntı da yoksulluk, işsizlik, kırsal kesimde yaşamamanın zorluğu, genç ve kadın olmak gibi şartların yanı sıra kadınların internet teknolojisini kullanarak ihtiyaçlarını belirtmesi, İhtiyaç Haritası gibi bir sosyal yardımlaşma-gönüllülük platformunda talepte bulunması, modern yaşamın diğer yönünü de bizlere sunan bir örnek olarak değerlendirilebilir. Tablo 1’deki veriler çerçevesinde modern yaşama yönelik diğer bir atf da ihtiyaç sahiplerinin cep telefonu tablet bilgisayar gibi taleplerini belirtmeleridir. İhtiyaçlar sıralamasında belki de az bir öneme sahip olduğu düşünülen bu teknolojik cihazlarla ilgili talepler, yine internet teknolojisini kullanmaya yönelik ihtiyacın günümüzde sahip olduğu önemi örneklendirmektedir.

Tablo 2. İhtiyaç Haritası- Destekler

Bölge	Destek Kategorisi	Cinsiyet
Ankara	Giyim-kıyafet	Kadın

İhtiyaç Haritası'nda Temmuz 2019 itibariyle, genç kategorisinde, destekler başlığı altında yalnızca bir destek başvurusu bulunmaktadır. Ankara'dan başvuran destekçi aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

“Genç kızlar için kıyafet, mont, atkı, çanta desteğinde bulunmak istiyorum.”

Tablo 3. İhtiyaç Haritası- Gönüllüler

Bölge	Gönüllülük Kategorisi	Cinsiyet
İstanbul	Çorba dağıtım-sosyal hizmet	Kadın-Erkek

“Her Akşam 19.00-21.00 saatleri arasında İhtiyaç sahiplerine ve Hastanenin acil servislerinde kalan evsizlere, hasta yakınlarına çorba dağıtıyoruz. Dağıtım esnasında yardımınıza ihtiyacımız var. Bize destek olur musunuz?”

İhtiyaç Haritası'nda Temmuz 2019 itibariyle, genç kategorisinde, gönüllülük başlığı altında da yine yalnızca 1 kayıt olduğu gözlenmiştir. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın Sokak Lambası Projesi kapsamında, çorba dağıtımını gerçekleştiren grup, gönüllülere ulaşabilmek amacıyla bir duyuruda bulunmuştur. Destekler gibi gönüllülük konusunda da az başvuru olmasına rağmen, ihtiyaçlar başlığı altında, ihtiyaç sahiplerine gönüllü olarak destek olanlar da dikkate alındığında, İhtiyaç Haritası'nın her başlığı altında gönüllülüğü teşvik ettiğini söylemek mümkündür. Genel olarak harita incelendiğinde, farklı gönüllü girişimlerin⁴ de seslerini duyurmak için bu platformu kullandıkları gözlenmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Çağımızda dünya genelinde teknoloji ve gönüllülük ilişkisi bağlamında öne çıkan çevrimiçi gönüllülük ve mikro gönüllülük anlayışının yaygınlaşması, dijital iletişim teknolojilerine erişim konusunda yaşanan engellerin ve eşitsizliklerin ortadan kaldırması gerekliliğini doğrulamaktadır. Türkiye'de gittikçe artan oranda internet ve mobil iletişim teknolojilerinin kullanımı ise çevrimiçi gönüllülük faaliyetlerinin yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır. Gönüllülük bağlamında teknolojinin daha etkin kullanımı, 2019 yılını Türkiye'de Gönüllülük Yılı olarak kabul eden T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanan Gönüllülük Yılı Strateji Belgesinde de öne çıkan başlıklar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda dijital iletişimi etkin şekilde kullanan gençler de Türkiye'de gönüllülük faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde önemli aktörler haline gelmişlerdir.

4 “Benim Bisikletim Benim Şehrim”, “Geleceğin Kadın Liderlerini Arıyoruz”, “Otizme Mavi Işık Yak”, “Aradığımız Kahraman Sen misin?”

Türkiye'nin dijital iletişim aracılığıyla gerçekleştirilen gönüllülük projelerinden olan Ulusal Gönüllülük Komitesi üyeleri arasında yer alan İhtiyaç Haritası, toplumsal sorumluluk anlayışıyla, kar amacı gütmeksizin, bireyleri ve kurumları buluşturan, gençlerin ihtiyaçlarını ve desteklerini dijital platformda daha çok kişiye ulaştırmalarına olanak tanıyan, gönüllülük konusunda dünya sıralamasında alt sıralarda yer alan gençlerimizi gönüllülük faaliyetlerine teşvik eden ve ülke genelinde gönüllü gençlerin sayısını artırma potansiyeli olan bir proje olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak çalışmada örnek olay yöntemi ile incelenen İhtiyaçlar Haritası ilgili dönemde (Temmuz 2019) ihtiyaçlar, destekler ve gönüllüler olmak üzere üç temel başlık altında ele alındığında projenin genç kategorisindeki görünümünün ihtiyaçlar (18 talep) başlığı altında yoğunlaştığını, destekler (1 kayıt) ve gönüllüler (1 kayıt) başlıklarındaki katılımcı sayısının ise geri planda kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda genel ihtiyaç haritası görünümüne kıyasla, “genç” konusu kapsamında yapılan arama neticesindeki görünümde ihtiyaçların az olduğu dikkati çekmektedir. Bölgesel olarak değerlendirildiğinde yoğunluk olarak Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerindeki gençlerin ön plana çıktığı Harita'da özellikle Diyarbakır-Ergani, Şırnak-İdil, Van-Gevaş, Elâzığ ve Batman'dan ihtiyaç sahibi gençlerin İhtiyaç Haritası'na bilgilerini bıraktıkları görülmektedir. Kategorik olarak değerlendirildiğinde; giyim-kıyafet, teknoloji, kitap-kırtasiye, mobilya ve diğer kategorilerinde ihtiyaçların belirtildiği gözlenmiştir. İhtiyaç sahiplerinin çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. İlgili dönemde İhtiyaç Haritası'na girilen ihtiyaçlar ağırlıklı olarak Türkiye'nin Güneydoğu ve Doğu Bölgesinden gelirken destek (Ankara) ve gönüllülük (İstanbul) talebinin ülkenin Orta ve Batı Bölgesinden geldiği dikkati çekmektedir. Temmuz 2019 itibarıyla genç kategorisi altında Türkiye'deki ihtiyaç sahipleri ve ihtiyaç talepleri ülkemizde işsizlik ve beraberinde yaşanan maddi problemlere de ayna tutar niteliktedir. Aynı dönemde genç kadınların ihtiyaç taleplerinde, giyim-kıyafet, mobilya gibi hane halkının genelini ilgilendiren ihtiyaçlara odaklanmış olmaları dikkat çekicidir. Bu durum kırsal kesimde yoksullukla da mücadele etmek zorunda kalan kadınların evin ihtiyaçlarını karşılama konusunda üstlendikleri rolü göstermektedir. İncelenen dönemde teknoloji konusundaki ihtiyaç talebinin ise genç erkeklerden geldiği görülmektedir. İhtiyaç sahiplerinin cep telefonu, tablet, bilgisayar gibi bu talepleri, kırsal kesimde yaşanan daha temel ihtiyaçların yanı sıra teknolojinin günümüzün bireylerinin yaşantısında edindiği başat rolü göstermektedir.

İhtiyaç Haritası'nda yer alan tüm başlıklar altında gönüllülüğün teşvik edilmesi, Harita'da farklı bir vakfın (TGV) yürüttüğü proje kapsamındaki gönüllülük duyurusuna ve farklı girişimlerin gönüllülük çağrısına yer verilmesi ulusal platformda gönüllülük konusunda farkındalık sağlanmasına ve iş birliğine destek olmaktadır. Bu bağlamda mikro düzeyde ülkemizde çevrimiçi gönüllülüğe katkı sağlayan İhtiyaçlar Haritası makro açıdan ulusal gönüllülük faaliyetlerine duyuru, geliştirme ve katılım bakımından olanak sağlamaktadır. Cravens (2006) dünya çapında kişiler ve organizasyonlar için oldukça yerel ve kişisel düzeyde gerçekleşen çevrimiçi gönüllülüğün, küreselleşmenin olumlu tarafı olabileceğini vurgulamaktadır.

Dünya çapında 5.721 adet STK'nın anket sonuçlarına dayanan "2019 Küresel STK Teknoloji Raporu", dünya çapındaki STK'ların; %80'nin web sitesi olduğunu, %71'nin destekçilerine ve bağışçılara düzenli olarak e-posta güncellemeleri gönderdiğini, % 90'ının destekçileri ve bağışçıları ile bağ kurmada düzenli olarak sosyal medyayı kullandığını göstermektedir (Global NGO Technology Report 2019). Bu bağlamda rapor, günümüzde yeni iletişim teknolojilerinin sivil toplum kuruluşları tarafından etkin kullanıldığını göstermektedir. Çevrimiçi gönüllülük faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde etkin rol oynayan sivil toplum kuruluşlarına ilişkin uluslararası bu görünüm ülkemiz açısından örnek teşkil etmektedir. Özellikle politika geliştirici ve uygulayıcıların, bu çalışma kapsamında ele alınan İhtiyaçlar Haritası gibi yeni medya ile bütünleşen çeşitli çevrimiçi gönüllülük uygulamalarını (farklı alanlar ve hedef kitlelere yönelik) hayata geçirerek benzer platformların sayıca artmalarına olanak tanınması ülkemizdeki gönüllülük faaliyetlerinin gelişimine katkı sağlayacaktır. Yine çevrimiçi gönüllülük konusunda alan yazına kazandırılacak yeni araştırmalar ve çalışmalar bu konudaki bilgi havuzunun genişlemesine ve toplumsal farkındalık sağlanmasına etkili olacaktır.

Copyright © 2019 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Research • December 2019 • 7(Special Issue) • 116-124

ISSN 2147-8473

Received | 01 August 2019

Accepted | 24 October 2019

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

A Leading Volunteering Project in Digital Medium: An Evaluation on the Position of Youth in Turkey's Needs Map

*Zaliha İnci Karabacak**

*Ayşe Aslı Sezgin***

In this research, it is aimed to evaluate volunteering from the perspective of youth in Turkey, within the frame of the frequently discussed concepts of conscious society-conscious citizen. Today's digital means of communication have enabled the individuals to communicate and interact without the need to deal with impediments of place and time, which led to more digital volunteering programmes to be carried out. Analysed with the method of case study in this research, the Needs Map Project is also a young initiative which is based on digital volunteering in Turkey. Furthermore, the Needs Map is a member of the National Volunteering Committee in Turkey. Accessible online from all over Turkey, the Needs Map Project offers their members to be volunteer and supporter for the needs in micro level (town, district); under 22 categories (education, healthcare, transportation, accommodation, water, electricity, heating, young, woman, disabled, immigrant, child, sport, retired, elderly, music, culture-art, animal, technology, environment, agriculture and clothing) thanks to attendance of the local people.

* Assoc. Prof., Department of Visual Communication Design, TOBB University of Economics and Technology, Ankara, Turkey, zincikarabacak@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4931-556X

** Assoc. Prof., Çukurova University, The Faculty of Communications, Department of Communication Sciences, Adana, Turkey, aaslisezgin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4557-7351

Within the scope of the Needs Map project as the case study of the research, first of all, a search was conducted about the heading “young” under the categories of supporters, needers and volunteers. On the date the search was conducted, first the general view over map of Turkey was shared (Figure 2), then evaluations on needs, supporters and volunteers presented via charts. This research seeks answers to the questions of “Where do the youth in need live in Turkey?”, “What do these youth need?” “Are there any supporters for these needs?” and “What can the volunteers do for these youth?” via these charts.

The Needs Map appears to be a project that enables youth to convey their needs and support to more people on digital platform, encourages our youth - the lowest number in terms of volunteering amongst the world - to take part in volunteering projects more and that has the potential to multiply the number of volunteer youth. However, when the Needs Map analysed with the case study method under three main titles: needs, supports and volunteers in the relevant period (July 2019), it is seen that the project's youth category is focused on needs (18 demands), but the number of participants under supports (1 record) and volunteers (1 record) categories stayed in the background. In this context, when compared to the general needs map; it was noteworthy that the needs of the search result within the scope of “youth” were few. Evaluating the needs according to regions, it is observed that the youth from South-eastern and Eastern Region are numerous; and that the youth in need from Diyarbakır-Ergani, Şırnak-İdil, Van-Gevaş, Elâzığ and Batman gave their details on Needs Map. Categorically evaluated, such needs are identified under clothing, technology, book-stationery, furniture and others. The majority of the people in need are male. Needs of that period are mostly from South-Eastern and Eastern Turkey, while most of the support (Ankara) and volunteering (Istanbul) are from inlands and western regions. As of July 2019 under the category of young, the Turkish people in need and their needs indicate the financial issues resulted from unemployment. In the same period, the needs of young women focus on the needs of the whole household, such as clothing and furniture. This shows the domestic roles of women who fights with poverty in rural areas. In the period examined, it is seen that the demand for technology comes from young men. Apart from the basic needs of the people who live in rural areas, such needs (mobile phone, tablet, computer, etc.) show that technology has a great importance for the individuals today.

Encouragement of volunteering under each category of the Needs Map Project, and giving place to announcement of another volunteering project conducted by another association (TGV) and volunteering calls of different initiatives on the Map raise awareness nationwide and sustain cooperation. Within this context, contributing to volunteering on a micro level in Turkey, the Needs Map Project- on a macro level- provides national volunteering activities with opportunities in terms of announcement, development and attendance.

Volunteering and Youth in Turkey

The fact that communication technology has developed so much in the present century, the concept of digital communication, the conscious society and the conscious citizens of this society have changed the appearance and content of volunteering activities. We are aware of all the issues in a very short time, no matter where in the world, we can reflect our reactions with our technological opportunities, and we can also take action on issues we want to volunteer. In order to take a step in the face of various social problems

depending on these developments and to listen to those who want to make their voice heard, different opportunities are offered to us with the help of digital communication technologies.

Since 2008, the policies on voluntary or specific legislation or other measures or update in Turkey have brought worldwide is among 68 countries (UNV, 2018). Represented Turkey in the activities of the actors in the field of corporate volunteerism is important in terms of the National Volunteer Committee. The National Volunteering Committee, which has a total of 32 members, was established in May 2013; It is a strategic advisory body that enables the cooperation of actors supporting the recognition, strengthening, and dissemination of volunteering (NGK, 2019). In the digital age, it is of great importance to meet on digital platforms about volunteering. In Turkey, the popular online reading system for the first time in the world is implemented by the Mediterranean Youth Association (Sivil Alan, 2019). There are several calls about volunteering to young people representative of the International Foundation of Turkey. For example, the World Wildlife Foundation (WWF) full-time within the scope of Turkey's Volunteer Program Announcement will work as a volunteer "Young Panda" ad is one of the current sample (WWF, 2019).

One of the program that offers volunteering opportunities for young people in Turkey is "European Voluntary Service". Since 2004, Turkey in the EU Education and Youth Programs Center Administration-National Agency by the Youth in Action Program within the scope of the European Voluntary Service, between 18-30 years old youth in a country other than the country of their residence and that in up to 12 months while providing opportunity to work as a volunteer (Demirel, 2013).

In 2018, Turkey's Youth Survey young people were asked what they were members of NGOs, indicating that any member of the civil society organizations. Non-NGO institutions were also among the answers. The result of the study shows that there is a need for more information about NGOs. Major NGOs whose work is appreciated in line with qualitative research results; KIZILAY, LÖSEV, TEMA and TÜGVA are listed in general, the majority of young people expressing that they do not have any NGOs they like or appreciate. Priority tasks undertaken by member youth in NGOs; tree planting, blood donation for blood donation, high school management coordinator. The basic expectations of young people from NGOs are stated as "Protecting young people", "Serving for the community", "Providing financial and moral support to families and young people" and "Being active" (TGSP, 2018).

Ministry of Youth and Sport, adopted by the Year of Volunteering in Turkey, prepared for the 2019 Year of Volunteering Strategy Paper constitutes the editing stage the focus topics. These are, strengthening the culture of volunteering, more effective use of technology, more effective regulation and risk management, strengthening volunteer management and increasing education, strengthening inter-institutional relations, recognition and evaluation of volunteerism (T.C. Ministry of Youth and Sports, 2019).

In the context of the various reports and statistics volunteering and youth relations in Turkey is seen as a long distance in front of young people in volunteering in our country. Researches, activities, technological investments, awareness studies and national and international collaborations carried out in our country are of great importance in this context.

Online Volunteering in Digital Environment within the Scope of Technology-Volunteer Relationship

Today, technological elements, which have an impact on every field of social life and have an indispensable position in the practices of daily life, help to look at the concept of volunteering from a different frame. With the support of technology, the volunteer can find suitable platforms for his / her initiatives in this context and he / she is aware of the target group that he / she can direct the volunteering activities and can communicate with them.

Individuals, children, youth can be voluntarily engaged in many different subjects such as social issues natural disasters, old age, poverty and disability. It is observed that the private sector has also started to play an active role in volunteer activities led by non-governmental organizations. Apart from these, an important development observed with the support of technology is the ability of individuals to perform volunteering activities not only under institutional structures but also individually (Özçağdaş, 2013).

In any issue that is considered as a social problem, individuals can quickly organize in virtual environment even through smart phones and support the hard-to-reach points without having to be under an institutional structure. This model, also called online volunteering technology, can be implemented with different contents.

When the subject of study within the scope of voluntary activities carried out with the help of internet technologies in Turkey we look at the overall appearance of different groups, civil society organizations, noteworthy voluntary activities. In this regard the internet and it can be considered as the effect of the use of mobile communications technology is increasing with each passing day in Turkey. The Needs Map, which is an exemplary volunteer project supported by technology, is also an important initiative to be evaluated in this context.

A Sample Volunteer Project in Digital Environment: The Needs Map

The Needs Map is defined its purpose, the micro-level, with the participation of citizens in Turkey (cities, districts) need issues, to determine their own needs, in a systematic way for those who want to support in order to meet these needs is defined as to inform volunteers. In the Needs Map, needs were grouped under a total of 22 categories and the subjects needed by the needy were conveyed under each category for those willing to support voluntarily. These categories "education, health, transportation, housing, water, electricity, warming, young, women, disabled, migrants, children, sports, retired, elderly, music, culture-arts, animal, technology, environment, agriculture, clothing (Needs Map, 2019).

Analysis of Research Data

In this study, using digital communications opportunities among the 32 members of the National Volunteer Committee representing voluntary activities in Turkey as an active "The Needs Map" was analyzed using the case study method. The case study method allows researchers to maintain the holistic and meaningful characteristics of real-life segments such as individual life cycles, organizational and managerial processes, change of neighborhood, international relations and the maturation of industries (Yin, 2003).

The case study is a framework that limits the research. In other words, the case study represents the end of the projector beam (Thomas, 2015).

In this study “The Needs Map” volunteering determined as a case study and examined in more detail in the youth position on this map, the owner needs in Turkey, which supports the owners of this need with the young people were asked to be made a general assessment of volunteers.

Young People in The Needs Map: Needs and Supporters

Within the scope of the The Needs Map project selected as a case study in the study, first of all, a search was made in the categories of “young” subjects in the categories of supporters, needs and volunteers. The date on which the search is conducted primarily on the needs and then shared the general view on the map Turkey, has been transferred through the evaluation tables of supporters and volunteers.

Compared to the general needs map outlook, the search results within the scope of the “young” issue show that the needs are low. Young people are the most important group that affected by unemployment, seen as a global problem. Turkey draws attention with its young population but on the other side it is struggling with the problem of unemployment. Young people are struggling with unemployment due to many different factors at the macro level (economic stagnation, crises, total demand insufficiency, demographic factors) and micro (lack of experience, disability, young people’s working disposition) (Taş & Bilen, 2014). Individuals between the ages of 15-24 under the youth category constitute the group most affected by the problems in the labor market (Çondur and Bölükbaş, 2014).

In the analysis, another detail that draws attention is poverty, unemployment, the difficulty of living in rural areas, being young and women. Women’s use of internet technology to specify their needs, the need for a social assistance-volunteering platform such as the Map of Needs, can be considered as an example that offers us the other aspect of modern life. The demands related to these technological devices, which are thought to have little importance in the requirements list, exemplify the importance of the need for using internet technology today.

It is possible to say that map encourages volunteering under each heading. In general, when the map is examined, it is observed that different voluntary initiatives also use this platform to make their voices heard.

Conclusion and Discussion

The use of internet and mobile communication technologies in Turkey are increasingly contributing to the spread of online volunteering activities. Among the members of the National Volunteering Committee, the Needs Map, with its social responsibility, approach, brings together individuals and institutions for non-profit, enables young people to convey their needs and support to more people on a digital platform, is a project that has the potential to increase the number of young volunteers across the country.

When the Needs Map examined in the case study under three main headings: needs, supports and volunteers in the relevant period (July 2019), it is seen that the view of the project in the young category is concentrated under needs (18 demands), supports (1 record) and volunteers (1 record), the number of participants remained in the background. In this context, compared to the general needs map view, it is noteworthy that the needs of the search result within the scope of “youth” are low.

As of July 2019, there were 18 needs in the youth category in the Needs Map (Table 1). It is noteworthy that these needs are made especially from Eastern regions and the majority of young people in need are men. A remarkable detail within the framework of the data in Table 1 is that the needy people specify their demands such as mobile phones and tablet computers. The demands related to these technological devices, which are thought to have little importance in the requirements list, exemplify the importance of the need for using internet technology today.

Table 1. Needs Map-Needs

Region	Category of need	Gender
İstanbul-Maltepe	Clothing-clothes	Male
Diyarbakır-Ergani	Clothing-shoes	Male
Diyarbakır-Ergani	Technology	Male
Van-Gevaş	Technology	Male
Diyarbakır-Ergani	Clothing-shoes	Female
Van-Gevaş	Other-suitcase	Male
Antalya-Kepez	Clothing-clothes	Female
Zonguldak-Kilimli	Furniture	Female
Adana-Seyhan	Clothing-clothes	Female
Elâzığ	Clothing-clothes	Male
Mersin-Erdemli	Clothing-clothes	Male
Şırnak-İdil	Clothing-clothes	Female
Adana-Seyhan	Clothing-clothes	Male
Balıkesir-İvrindi	Clothing-shoes	Male
Şırnak-Cizre	Clothing-clothes	Female
Batman	Clothing-clothes	Male
Şırnak-İdil	Clothing-clothes	Female
İstanbul-Esenyurt	Furniture	Female

A general assessment of volunteers and support in the needs map is provided in table 2 and table 3.

Table 2. Needs Map- Supports

Region	Category of need	Gender
Ankara	Clothing-clothes	Female

Table 3. Needs Map- Volunteers

Region	Volunteering category	Gender
İstanbul	Soup delivery-social work	Female-male

We can state the assessments about the results in sub-titles. According to this:

Regional Assessment

Regionally, it is seen that young people in Southeastern Anatolia and Eastern Anatolia regions come to the fore in the Map and especially young people in need from Diyarbakır-Ergani, Şırnak-İdil, Van-Gevaş, Elâzığ and Batman leave their information to the Needs Map. In the relevant period to the entered requirements are mainly coming from Turkey's Southeast and East Regional support (Ankara) and voluntary (Istanbul), the country is noteworthy that the request came from Central and Western Regions.

Categorical Assessment

When evaluated categorically; clothing-clothing, technology, book-stationery, furniture and other categories were identified. The demands of the needs, such as mobile phones, tablets and computers, show the dominant role of technology in the lives of today's individuals as well as more basic needs in rural areas.

Assessment by Gender

It is seen that the majority of people in need are men. In the same period, it is noteworthy that young women focused on the needs of the households such as clothing and clothing and furniture. This shows the role of women in rural areas who have to fight poverty in meeting the needs of the house. In the period examined, it is seen that the demand for technology comes from young men.

The evaluations of non-governmental organizations that play an active role in the implementation of online volunteering activities are very important for our country. In particular, enabling policy makers and practitioners to increase the number of similar platforms by introducing various online volunteering practices (for different areas and target audiences) integrated with the new media such as the Needs Map discussed in this study will contribute to the development of volunteer activities in our country. Again, new research and studies on online volunteering will be effective in expanding the knowledge pool and raising public awareness.

Kaynakça/References

- Apphic (2019). 100.000'den fazla gönüllü ile genç gönüllüler yayında!, <https://www.apphic.com/100-000den-fazla-gonullu-ile-genc-gonulluler-yayinda/>, Erişim tarihi: 05.06.2019
- Balaban, A. Y. ve İnce, İ. Ç. (2015). Gençlerin sivil toplum kuruluşlarındaki gönüllülük faaliyetleri ve gönüllülük algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2), 149-169.
- Bianet (2018). *Türkiye'de gönüllülük raporu: gönüllüyü koruyan yasal mevzuat yok*, <https://m.bianet.org/bianet/toplum/196512-turkiye-de-gonulluluk-raporu-gonulluyu-koruyan-yasal-mevzuat-yok>, Erişim tarihi: 05.06.2019
- Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (2011). Yirmi birinci yüzyılda gönüllülük. *Dünyada gönüllülüğün durumu raporu içinde* (s.25-37).
- Chen, J., Ren, Y., & Riedl, J. (2010, April). The effects of diversity on group productivity and member withdrawal in online volunteer groups. In Proceedings of the SIGCHI conference on human factors in computing systems (pp. 821-830). ACM.
- Comas-Quinn, A. (2019), Using Online Volunteer Translation Communities For Language Learning in Formal Education, In, A. Plutino, K. Borthwick & E. Corradini, New educational landscapes: innovative perspectives in language learning and technology, (41-46), Research-publishing.net.
- Çondur, F., ve Bölükbaş, M. (2014). Türkiye'de işgücü piyasası ve genç işsizlik-büyüme ilişkisi üzerine bir inceleme. *Ammme İdaresi Dergisi*, 47(2), 77-93.
- Cravens, J. (2006), Involving International Online Volunteers: Factors for Success, Organizational Benefits, and New Views of Community, *The International Journal Of Volunteer Administration*, Volume XXIV, Number 1 15-23
- Cravens, J., Ellis, S. J. (2014), *The LAST Virtual Volunteering Guidebook: Fully Integrating Online Service into Volunteer Involvement*, Energize, Inc
- Demirel, İ. (2013). Türkiye'de gönüllülüğü yaygınlaştıran avrupa birliği programları, *Türkiye'de Gönüllülük içinde* (s.43-46)
- Digital in 2019 (2019). *Digital in Turkey 2019*. <https://wearesocial.com/global-digital-report-2019>, Erişim tarihi: 11.07.2019.
- Drumbl, M. A. (2012). Child soldiers and clicktivism: Justice, myths, and prevention. *Journal of Human Rights Practice*, 4(3), 481-485.
- Erdoğan, E. (2017). *Türkiye'de gençlerin iyi olma hali saha araştırması bulgular*, <https://habitatdernegi.org/wp-content/uploads/turkiye-de-genclerin-iyi-olma-hali-raporu.pdf>, Erişim tarihi: 06.06.2019
- Farrow, H., Yuan, Y. C. (2011), Building stronger ties with alumni through Facebook to increase volunteerism and charitable giving. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 16(3), 445-464.
- Farzan, R., Kraut, R., Pal, A., & Konstan, J. (2012, February). Socializing volunteers in an online community: a field experiment. In Proceedings of the ACM 2012 conference on Computer Supported Cooperative Work (pp. 325-334). ACM.
- Fussell, S., & Setlock, L. (2003). Informal communication in an online volunteer community: Implications for supporting virtual relationships. Unpublished Manuscript, Human-computer Interaction Institute, USA: Carnegie Mellon University.
- Global NGO Technology Report 2019, <https://www.funraise.org/techreport>, Erişim tarihi: 11.11.2019
- Habitat (2019). *Türkiye'de gençlerin iyi olma hali raporu 2*, <https://habitatdernegi.org/wp-content/uploads/turkiye-de-genclerin-iyi-olma-hali-raporu-2-ozet.pdf>, Erişim tarihi: 06.06.2019
- Halupka, M. (2014). Clicktivism: A systematic heuristic. *Policy & Internet*, 6(2), 115-132.
- İhtiyaç Haritası (2019). <https://www.ihdiyacharitasi.org/hakkimizda>, Erişim tarihi: 11.07.2019.
- İstanbul Aydın Üniversitesi Etkinlik Portalı (2014), *Gençlik ve Gönüllülük Zirvesi*, http://etkinlik.aydin.edu.tr/haber_detay.asp?haberID=2264, Erişim tarihi: 06.06.2019
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Karpf, D. (2010). Online political mobilization from the advocacy group's perspective: Looking beyond clicktivism. *Policy & Internet*, 2(4), 7-41.

- Kesgin, B. (2016), Türkiye’de Gönüllülük Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme, *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 119-131
- Özçağdaş, S. (2013). Gönüllülük ve sosyal inovasyonla fark yaratmak. *Türkiye’de gönüllülük gönüllülüğün rolünün ve katkılarının keşfedilmesi içinde* (s.86-95). Birleşmiş Milletler Gönüllüleri Programı Türkiye Gençlik Servisleri Merkezi.
- Sivil Alan (2019). Akdeniz Gençlik Derneği Türkiye’nin Her Yerinden Gönüllü Çalışma Arkadaşları Arıyor..., <https://sivilalan.com/2019/05/12/akdeniz-genclik-dernegi-turkiyenin-her-yerinden-gonullu-calisma-arkadaslari-ariyor-2/>, Erişim tarihi: 06.06.2019
- Sivil Düşün (2018). 2. Sivil Toplum Forumu Nisan’da ‘gönüllülük’ temasıyla düzenleniyor, <http://sivildusun.net/2-sivil-toplum-forumu-nisanda-gonulluluk-temasiyla-duzenleniyor/>, Erişim tarihi: 10.05.2019
- Sivil Düşün Forumu (2019). <http://sivildusun.net/wp-content/uploads/2019/04/Forum-kitapcik-TR-small.pdf>, Erişim tarihi: 10.06.2019
- Şentürk, M. ve Turan B. (2016). Sonuç: üniversitede gönüllük olmak, M.Şentürk, Y. Adıgüzel, B. Turan (Ed.), *Üniversitede Gönüllü Olmak Üniversite Öğrencilerinin Gönüllülük Algıları, Eğilimleri ve Deneyimleri Araştırması: İstanbul Üniversitesi Örneği içinde* (s.337-366), <http://gonulluakademisi.org/wp-content/uploads/2018/02/UniversitedeGonulluOlmak-1.pdf>, Erişim tarihi: 28. 05. 2019
- Şimşek, A. (2012). Araştırma Modelleri, A. Şimşek (Edt.), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri içinde* (s.80-108), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi
- Starbird, K., & Palen, L. (2011). Volunteers: Self-organizing by digital volunteers in times of crisis. In Proceedings of the SIGCHI conference on human factors in computing systems (pp. 1071-1080). ACM.
- Strange, A.M., Enos R.D., Hill, M., Lakeman, A. (2019) Online volunteer laboratories for human subjects research. PLoS ONE 14(8): e0221676.
- Tarhan, U. (2013). Slactivism–slaktivizm & clicktivism–klikativizm nedir? *Martı Dergisi*, 1.
- Taş, H., ve Bilen, M. (2014). Avrupa Birliği ve Türkiye’de genç işsizliği sorunu ve çözüm önerileri. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(6), 50-69.
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı (2019). *2019 Gönüllülük Yılı Stratejisi*, [https://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/gencongonullulerkitapcik/GencGonulluler2019Kitap%20\(1\).pdf](https://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/gencongonullulerkitapcik/GencGonulluler2019Kitap%20(1).pdf), Erişim tarihi: 20.06.2019
- TGSP (2018). *Türkiye’nin Gençleri 2018*, <http://tgsp.org.tr/Uploads/Document/TGSP%20Türkiye’nin%20Gençleri%20Araştırması.pdf>, Erişim Tarihi: 28. 06. 2019
- Thomas, G. (2015), *How to Do Your Case Study*, SAGE
- TÜİK (2018). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. *TÜİK Haber Bülteni*, sayı:27819.
- Türkiye Milli Kooperatifler Birliği (2018). *İnternet ile gelişen yeni bir kooperatif türü platform kooperatifçiliği*. <http://www.turkey.coop/haberdetay/Internet-ile-gelisen-yeni-bir-kooperatif-turu-/285>, Erişim tarihi: 11.07.2019.
- TÜSEV Atölye (2015). *Gönüllülük ve Yasal Mevzuat*, <https://www.tusev.org.tr/usfiles/files/GonullulukAnalizBilgiNotu.12.02.15.pdf>, Erişim tarihi: 20.05.2019
- UGK (Ulusal Gönüllülük Komitesi) (2019). <http://www.ulusalgonullulukkomitesi.org>, Erişim tarihi: 01.06.2019
- UNV (2018). *2018 State of the World’s Volunteerism Report*, https://www.unv.org/sites/default/files/UNV_SWVR_2018_English_WEB.pdf, Erişim tarihi: 01.06.2019
- WWF (2019). *WWF-Türkiye Gönüllü Programı Duyurusu*, <https://www.wwf.org.tr/bizkimiz/wwfisanlar/?8581/WWF-Turkiye-Gonullu-Program-Duyurusu>, Erişim tarihi: 01.06.2019
- Yegen, C. (2014). Dijital aktivizmin bir türü olarak Hacktivism ve “Redhack”. *Intermedia International Peer-Reviewed E-Journal Of Communication Sciences*, 1(1), 118-132.
- Yılmaz, B., Dündar, G.,ve Oskay, T. (2016). Dijital ortamda aktivizm: online imza kampanyalarına katılım davranışlarının incelenmesi (Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma). *Intermedia International e-Journal*, 2(3), 481-504.
- Yin, R.K. (2003). *Case study research: design and methods*, Sage Publications.
- https://europa.eu/youth/fr/article/45/29449_en, Erişim: 10.11.2019
- <http://cyber.icvolunteers.org>, Erişim: 10.11.2019